

Rolnummer 4941
Arrest nr. 70/2011 van 12 mei 2011

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de Vrederechter van het kanton Veurne-Nieuwpoort.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en R. Henneuse, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J. Spreutels en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij vonnis van 27 mei 2010 in zake G.R. en L.R. tegen M.R. en W.L., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 31 mei 2010, heeft de Vrederechter van het kanton Veurne-Nieuwpoort de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 215, § 2, B.W. de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet in die zin geïnterpreteerd dat

- in geval beide echtgenoten een woninghuurovereenkomst ondertekend hebben, beide echtgenoten, en dus ook de echtgenoot die de gezinswoning vrijwillig verlaat of moet verlaten, na echtscheiding gehouden blijven om de verplichtingen van de woninghuurovereenkomst ten overstaan van de verhuurder na te leven;

- in geval slechts één van de echtgenoten de woninghuurovereenkomst ondertekend heeft, de echtgenoot die de woninghuurovereenkomst niet ondertekend heeft en die wettelijke mede-huurder werd overeenkomstig artikel 215, § 2, B.W., na echtscheiding geen verplichtingen meer heeft ten overstaan van de verhuurder, wanneer hij de gezinswoning verlaat of moet verlaten ? ».

Memories zijn ingediend door :

- G.R. en L.R.;
- W.L.;
- de Ministerraad.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- G.R. en L.R.;
- W.L.

Op de openbare terechtzitting van 26 januari 2011 :

- zijn verschenen :

. Mr. P.-J. Staelens, advocaat bij de balie te Brugge, *loco* Mr. C. Flamend, advocaat bij de balie te Brussel, voor W.L.;

. Mr. W. Vandevoorde *loco* Mr. J. Bourtembourg, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers E. De Groot en J. Spreutels verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Op 6 januari 2002 werd een schriftelijke huurovereenkomst gesloten tussen, enerzijds, G.R. en L.R. (verhuurders), en anderzijds, het echtpaar W.L. en M.R. (huurders). Wegens echtelijke moeilijkheden verliet W.L. de gezinswoning op 10 mei 2005. De echtscheiding werd uitgesproken bij vonnis van 18 januari 2006.

Op 31 juli 2009 vorderen G.R. en L.R. bij de Vrederechter van het kanton Veurne-Nieuwpoort de veroordeling van W.L. en M.R. tot de betaling van achterstallige huurgelden (uit hoofde van de huur tot en met juni 2009), supplementaire wederverhuringskosten en huurschade. W.L. voert aan dat hij door de echtscheiding en het verlaten van de gezinswoning niet langer het statuut van huurder heeft, zodat de vordering ten aanzien van hem ongegrond zou zijn. Volgens de Vrederechter dient in geval van echtscheiding een onderscheid te worden gemaakt tussen de situatie waarin beide echtgenoten de huurovereenkomst hebben ondertekend en de situatie waarin slechts één van hen dat heeft gedaan. In het eerste geval zijn beiden in beginsel gehouden tot het naleven van de huurverbintenissen, zelfs na de echtscheiding, maar de echtgenoot die het huis vrijwillig verlaat of moet verlaten, kan een overeenkomst sluiten met de verhuurder om zich van zijn verbintenissen te ontdoen. In het tweede geval is enkel diegene die de huurovereenkomst heeft ondertekend, gehouden tot het naleven van de verbintenissen, omdat door de echtscheiding een einde wordt gemaakt aan het beschermde statuut van gezinswoning. De Vrederechter stelt zich de vraag of artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek geen discriminatie in het leven roept en acht het vervolgens nodig de hierboven vermelde prejudiciële vraag te stellen aan het Hof.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. Volgens de Ministerraad heeft artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek tot doel de voornaamste gezinswoning en de inboedel ervan te beschermen. Zij worden onttrokken aan de bestuursregels van het gekozen huwelijksvermogensstelsel en worden onderworpen aan een specifiek stelsel van bestuur gegrond op het beginsel dat de echtgenoten gezamenlijk moeten optreden.

A.1.2. De Ministerraad is van oordeel dat artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek, vermits het een echtelijke plicht regelt, van toepassing is zolang het huwelijk duurt. Bij echtscheiding of scheiding van tafel en bed is er geen samenleven meer en is er bijgevolg geen bescherming meer van de gezinswoning. Bij feitelijke scheiding is er weliswaar ook geen samenleven meer, maar dat volstaat niet om de bescherming van artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing te achten. Dit zou niet alleen blijken uit de parlementaire voorbereiding, maar zou ook logisch voortvloeien uit het feit dat het precies in situaties van crisis is dat de bescherming van de gezinswoning haar gevolgen moet kunnen hebben.

Niettemin zou in sommige rechtsleer en rechtspraak het standpunt worden ingenomen dat de bescherming in bepaalde omstandigheden wegvalt bij feitelijke scheiding. Dit zou meer bepaald het geval zijn wanneer er niet meer kan worden gesproken van een gezinswoning en wanneer de echtgenoot die zich op de bescherming wenst te beroepen verantwoordelijk is voor de feitelijke scheiding. Andere auteurs betwisten het gebruik van het criterium van de fout. Sommigen oordelen dan weer dat de bescherming verdwijnt zodra tot de feitelijke scheiding werd beslist in gemeen akkoord.

Tijdens een echtscheidingsprocedure kan een afzonderlijke verblijfplaats worden toegekend, maar dit verhindert niet dat de bescherming blijft voortbestaan ten voordele van één van de echtgenoten. In het geval van echtscheiding door onderlinge toestemming kent de voorafgaande overeenkomst de woning of het huurrecht toe aan één van de echtgenoten zodanig dat de bescherming niet meer ten aanzien van de andere is verzekerd.

A.1.3. De Ministerraad doet gelden dat, zelfs indien de huurovereenkomst werd gesloten vóór het huwelijk door een van de latere echtgenoten, artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is zodra de woonplaats van het gezin daar is gevestigd. Hij wijst erop dat in sommige rechtsleer en rechtspraak wordt aangenomen dat enkel de huurovereenkomst gesloten door één van de echtgenoten binnen het toepassingsgebied van artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek valt. Wanneer de huurovereenkomst werd gesloten door beide echtgenoten zouden de gemeenschappelijke regels van toepassing zijn, wat voor de echtgenoten die zijn gehuwd onder het stelsel van gemeenschap van goederen, zou betekenen dat de opzegging valt onder het afzonderlijk bestuur en kan worden betekend aan of door een alleen handelende echtgenoot. De Ministerraad meent echter, samen met andere rechtsleer, dat het dwingende en meer beschermende stelsel van artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek voorrang moet hebben op het stelsel van het afzonderlijk bestuur van de gemeenschap van goederen. Wanneer het gaat om een huurovereenkomst gesloten door één echtgenoot wordt de andere echtgenoot door het huwelijk van rechtswege medehuurder. Vermits het huurrecht beide echtgenoten toekomt, moeten alle rechten verbonden aan de huurovereenkomst in beginsel worden uitgeoefend door hen beiden. De wet vermeldt weliswaar alleen de opzeggingen, de kennisgevingen en de exploitatie betreffende de huur, maar de Ministerraad meent dat de regel geldt voor alle handelingen die een van de echtgenoten wil stellen in zijn hoedanigheid van huurder. Een opzegging, een kennisgeving of een exploitatie uitgaande van slechts een van de echtgenoten kan nietig worden verklaard op verzoek van de andere echtgenoot, op grond van artikel 224 van het Burgerlijk Wetboek.

A.1.4. De Ministerraad wijst vervolgens erop dat vele auteurs, steunend op artikel 215 of verwijzend naar artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek, oordelen dat alle verbintenissen verbonden aan de hoedanigheid van huurder gemeen zijn aan beide echtgenoten. Een deel van de rechtsleer meent daarentegen dat die stelling geen steun vindt in de tekst van artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, noch in de parlementaire voorbereiding ervan. Volgens die rechtsleer dient de vóór het huwelijk door één van de latere echtgenoten gesloten huurovereenkomst te worden beschouwd als een handeling van een vrijgezel die niet heeft kunnen optreden ten behoeve van een gezin dat nog niet bestond. Daaruit zou dan voortvloeien dat de huurschulden aangegaan door één van de toekomstige echtgenoten betreffende de woning die achteraf zal dienen tot gezinswoning, geen schulden zijn die na het huwelijk de twee echtgenoten hoofdelijk verbinden. Die stelling wordt echter niet unaniem gevolgd. Vele auteurs menen dat de hoofdelijkheid eveneens van toepassing is op de huurschulden die volgen uit de uitvoering van een overeenkomst ondertekend vóór het huwelijk, in zoverre het schulden betreft die zijn ontstaan na het huwelijk. De lasten van de huurovereenkomst gesloten door een echtgenoot vóór het huwelijk bevoordelen in ieder geval het gemeenschappelijke vermogen en kunnen het dus verbinden binnen de perken van het voordeel dat hieruit is gehaald (artikel 1410 van het Burgerlijk Wetboek).

A.2.1. Volgens de Ministerraad heeft de prejudiciële vraag betrekking op het verschil in behandeling dat voortvloeit uit het feit dat de echtgenoten die gezamenlijk een huurovereenkomst hebben gesloten na de echtscheiding ten aanzien van de verhuurder gehouden blijven de verbintenissen van de huurovereenkomst na te leven, terwijl indien slechts één echtgenoot een huurovereenkomst heeft gesloten, de andere echtgenoot die wettelijke medehuurder is geworden krachtens artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, na de echtscheiding geen verplichtingen meer heeft ten aanzien van de verhuurder wanneer hij de gezinswoning verlaat of moet verlaten.

Gelet op de omstandigheden van de bij de verwijzende rechter hangende zaak, meent de Ministerraad dat de vraag betrekking heeft op de huurverplichtingen die zijn ontstaan ofwel tijdens het samenleven ofwel vóór of gedurende het huwelijk, waarvan de naleving wordt gevorderd na de echtscheiding. Wat de verplichtingen betreft die zijn ontstaan na de echtscheiding, zou de echtgenoot die alleen de huurovereenkomst heeft ondertekend en die in de betrokken woning blijft wonen, alleen zijn gehouden. Indien beide echtgenoten gezamenlijk de huurovereenkomst hebben gesloten, zal het lot van die overeenkomst meestal worden geregeld tijdens de echtscheidingsprocedure : ofwel neemt een van de echtgenoten de huurovereenkomst over, ofwel zal er een einde aan worden gemaakt. De vraag is dus volgens de Ministerraad of er na de echtscheiding enige « passieve hoofdelijkheid » bestaat tussen de echtgenoten betreffende de huur van de gezinswoning, dan wel of alle verplichtingen berusten op de echtgenoot die de huurovereenkomst alleen heeft gesloten.

A.2.2. Volgens de Ministerraad regelt artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek alleen de « actieve hoofdelijkheid » (het gegeven dat de echtgenoten gezamenlijk de huurrechten uitoefenen), en dus niet de « passieve hoofdelijkheid » (het gegeven dat ook de verbintenissen van de huurovereenkomst zouden toekomen aan beide echtgenoten). Dit wil echter niet zeggen dat er geen hoofdelijkheid bestaat tussen de echtgenoten op het vlak van de verplichtingen betreffende de huur van de voornaamste gezinswoning. Artikel 215 moet immers in samenhang worden gelezen met artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek, volgens hetwelk iedere schuld

aangegaan door een der echtgenoten ten behoeve van de huishouding en de opvoeding van de kinderen de andere echtgenoot hoofdelijk verbindt. De meerderheid van de rechtsleer meent dat de hoofdelijkheid waarin is voorzien in artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek eveneens van toepassing is op de huurschulden die volgen uit de uitvoering van de vóór het huwelijk gesloten huurovereenkomst, op voorwaarde dat de desbetreffende schulden zijn ontstaan na het huwelijk. Het is dus volgens de Ministerraad niet artikel 215, maar artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek dat de materie regelt van de verbintenissen betreffende de woninghuurovereenkomst die na de echtscheiding rusten op de echtgenoten.

A.2.3. De Ministerraad leidt uit het voorgaande af dat artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, zoals geïnterpreteerd door de verwijzende rechter, de artikelen 10, 11 en 23, van de Grondwet niet schendt, vermits die bepaling de hypothese die in de prejudiciële vraag wordt beoogd, niet regelt. Die hypothese wordt geregeld in artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek, maar die bepaling is evenmin in strijd met de artikelen 10, 11 en 23, van de Grondwet, vermits ze juist erin voorziet dat iedere schuld die door een der echtgenoten werd aangegaan ten behoeve van de huishouding en de opvoeding van de kinderen de andere echtgenoot hoofdelijk verbindt. Dat artikel komt dus tegemoet aan de situatie waarin slechts één enkele echtgenoot de huurovereenkomst heeft ondertekend. De situatie waarin beide echtgenoten gezamenlijk de huurovereenkomst hebben ondertekend, levert geen enkele moeilijkheid op, vermits in dat geval beide echtgenoten contractueel zijn gehouden de uit de overeenkomst voortvloeiende verbintenissen na te komen (artikel 1101 van het Burgerlijk Wetboek). De Ministerraad merkt daarbij op dat artikel 1408 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het stelsel van gemeenschap van goederen voorschrijft dat de schulden die gezamenlijk zijn aangegaan door de twee echtgenoten ten behoeve van de huishouding gemeenschappelijk zijn. Hij besluit dat in de twee hypothesen beoogd in de prejudiciële vraag dezelfde verbintenissen rusten op de twee echtgenoten, onder voorbehoud van het feit dat artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek slechts de huishoudelijke schulden betreft of de schulden betreffende de opvoeding van de kinderen die niet overdreven zijn.

A.3. G.R. en L.R., eisende partijen in de zaak voor de verwijzende rechter, menen dat beide echtgenoten die de huurovereenkomst hebben ondertekend hun contractuele verplichtingen moeten nakomen. Zij wensen bovendien hun vordering betreffende de huurschade en de wederverhuringskosten uit te breiden.

A.4.1. W.L., verwerende partij in de zaak voor de verwijzende rechter, is van oordeel dat artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek de gezinswoning beschermt in die zin dat er voor beide echtgenoten een wettelijk gelijk en onverdeeld recht op huur ontstaat. De verhuurder moet alle aanmaningen, opzeggingen, kennisgevingen en exploitatie die ertoe strekken de rechten die uit de huurovereenkomst voortvloeien, op te heffen, uit te doen of te verminderen, aan elk der echtgenoten opzenden of betekenen, op straffe van – weliswaar relatieve – nietigheid. Ook tussen echtgenoten heeft artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek belangrijke gevolgen. Een echtgenoot kan immers niet zonder de andere de huurovereenkomst verbreken. Hetzelfde geldt voor de afstand en de overdracht van huur, de onderverhuur, de vordering tot ontbinding en de vordering tot vrijwaring van het huurrecht.

A.4.2. Volgens W.L. zijn beide in de prejudiciële vraag beoogde categorieën tijdens het huwelijk gehouden tot dezelfde plichten. De huurschulden kunnen immers worden gekwalificeerd als huishoudschulden, waartoe beide echtgenoten hoofdelijk zijn gehouden op grond van artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek. Hij meent echter dat, hoewel de situatie van beide categorieën tijdens het huwelijk vergelijkbaar is, dat niet langer het geval is zodra het huwelijk wordt beëindigd. De toepassing van artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek geldt immers slechts voor de duur van het primaire huwelijksstelsel, namelijk tot aan de ontbinding van het huwelijk ingevolge overlijden of echtscheiding. Na de beëindiging van het huwelijk, herleven de rechtsverhoudingen tussen de huurders en de verhuurders zoals die waren voor het huwelijk. Dit heeft tot gevolg dat, indien beide echtgenoten de huurovereenkomst hebben ondertekend, zij beiden gehouden blijven tegenover de verhuurder. De echtgenoot die de huurovereenkomst niet heeft ondertekend, heeft daarentegen geen enkele verplichting meer tegenover de verhuurder en kan dus ook niet zijn gehouden tot het betalen van huurgelden na de beëindiging van het huwelijk.

A.4.3. W.L. meent dat de in het geding zijnde bepaling leidt tot schrijnende toestanden. Hij wijst erop dat hij op 10 mei 2005 de gezinswoning heeft verlaten en dat hij tot op die datum de huurgelden heeft betaald. Hij wijst eveneens erop dat hij de verhuurders mondeling op de hoogte heeft gebracht van het feit dat hij de huurwoning had verlaten. Op dat ogenblik kon hij de huur niet zelf opzeggen, gelet op artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek. De echtscheiding werd uitgesproken op 19 januari 2006. W.L. ging ervan uit dat zijn voormalige echtgenote de huur verder zou betalen. Van de verhuurders heeft hij overigens op geen enkel ogenblik een verwittiging ontvangen. Vermits zijn voormalige echtgenote echter in gebreke bleef de huur te betalen en vermits de huurovereenkomst door beiden was ondertekend, kan de verhuurder hem aanspreken voor de huurachterstal veroorzaakt door zijn ex-echtgenote en voor de huurschade. Indien hij het huurcontract niet

had ondertekend, kon de verhuurder hem daarvoor niet aanspreken na de beëindiging van het huwelijk. Hij meent dan ook dat de prejudiciële vraag bevestigend dient te worden beantwoord.

A.5. W.L. betwist de stelling van de Ministerraad dat artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek enkel de « actieve hoofdelijkheid » van de echtgenoten zou regelen. Indien het Hof niettemin zou oordelen dat de voorliggende problematiek niet door die bepaling, maar door artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek wordt geregeld, meent W.L. dat die laatste bepaling de Grondwet schendt. De echtgenoot-medeondertekenaar van een huurovereenkomst blijft tegenover de verhuurder gehouden, ongeacht of zijn huwelijk een einde heeft genomen of niet, terwijl de verbintenissen van de echtgenoot die de huurovereenkomst niet heeft ondertekend veel beperkter zijn. Die laatste kan hoogstens worden aangesproken voor achterstallige huurgelden met betrekking tot de aan de echtscheiding voorafgaande periode, terwijl de eerstgenoemde ook na de echtscheiding nog kan worden aangesproken voor achterstallige huurgelden met betrekking tot de periode waarin hij niet meer in de huurwoning woonde of met betrekking tot de periode na de echtscheiding. De opmerking van de Ministerraad dat het lot van de huurovereenkomst meestal wordt geregeld tijdens de echtscheidingsprocedure is niet ter zake, omdat dit niet automatisch gebeurt en omdat een overeenkomst tussen de ex-echtgenoten niet tegenstelbaar is aan de verhuurder.

A.6. Volgens W.L. handelt de memorie van G.L. en R.L. niet over de problematiek die het voorwerp uitmaakt van de prejudiciële vraag en kan het Hof niet ingaan op hun verzoek om de bij de verwijzende rechter ingeleide vordering uit te breiden.

- B -

B.1. Artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 1 van de wet van 14 juli 1976 betreffende de wederzijdse rechten en verplichtingen van echtgenoten en de huwelijksvermogensstelsels en gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 20 februari 1991 houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake huishuur, bepaalt :

« Het recht op de huur van het onroerend goed dat een der echtgenoten gehuurd heeft, zelfs voor het huwelijk, en dat het gezin geheel of gedeeltelijk tot voornaamste woning dient, behoort aan beide echtgenoten gezamenlijk, niettegenstaande enige hiermede strijdige overeenkomst.

De opzeggingen, kennisgevingen en exploiten betreffende die huur moeten gezonden of betekend worden aan elk der echtgenoten afzonderlijk of uitgaan van beide echtgenoten gezamenlijk. Elk van de echtgenoten kan evenwel de nietigheid van deze documenten, die aan de andere echtgenoot worden toegezonden of van deze laatste uitgaan, slechts inroepen indien de verhuurder kennis heeft van hun huwelijk.

Elk geschil tussen de echtgenoten omtrent de uitoefening van dat recht wordt beslist door de vrederechter.

De bepalingen van deze paragraaf zijn niet van toepassing op handelshuurovereenkomsten, noch op pachtcontracten ».

B.2. De verwijzende rechter vraagt of die bepaling bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, doordat, wanneer beide echtgenoten een woninghuurovereenkomst hebben gesloten, de echtgenoot die de gezinswoning vrijwillig verlaat of moet verlaten, na de echtscheiding de uit die overeenkomst voortvloeiende verbintenissen ten aanzien van de verhuurder dient na te leven, terwijl, wanneer slechts één van de echtgenoten een dergelijke overeenkomst heeft gesloten, de andere echtgenoot die de gezinswoning verlaat of moet verlaten, ofschoon hij op grond van de in het geding zijnde bepaling wettelijke medehuurder was, na de echtscheiding geen verbintenissen meer heeft ten aanzien van de verhuurder.

B.3.1. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de wetgever met artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek « de omvang [wou bepalen] van de beperkingen die het huwelijk stelt aan het recht van vrije beschikking van de echtgenoten over hun goederen » (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1974, nr. 683/2, bijlage, p. 20). De wetgever beoogde meer bepaald « de gezinswoning te beschermen, door niet toe te staan dat een der echtgenoten op eigen gezag de andere echtgenoot en de kinderen op straat zou kunnen zetten » (*ibid.*, p. 21).

B.3.2. Wat de gehuurde gezinswoning betreft, vermeldt de parlementaire voorbereiding :

« De Subcommissie is per slot van oordeel dat de beste oplossing gelegen is in het scheppen van een wettelijk vermoeden dat de huur, door een der echtgenoten afgesloten, aan beiden behoort; in feite is de betaling van de huur een schuld van de huishouding, waarvan de last ook door beide echtgenoten moet worden gedragen » (*ibid.*, p. 22).

B.3.3. De wetgever heeft bijgevolg de gehuurde gezinswoning willen beschermen door middel van een wettelijk vermoeden, inhoudende dat het recht op de huur aan beide echtgenoten toebehoort, ook al heeft slechts een van hen de huurovereenkomst gesloten. Dat vermoeden, dat primeert boven de juridische verhoudingen bepaald door de huurovereenkomst, kan volgens de parlementaire voorbereiding niet los worden gezien van het feit dat de betaling van de huur « een schuld van de huishouding [is], waarvan de last ook door beide echtgenoten moet worden gedragen ».

Artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek, zoals vervangen door de voormelde wet van 14 juli 1976, bepaalt daaromtrent :

« Iedere schuld die door een der echtgenoten wordt aangegaan ten behoeve van de huishouding en de opvoeding van de kinderen, verbindt de andere echtgenoot hoofdelijk.

Deze is echter niet aansprakelijk voor schulden die, gelet op de bestaansmiddelen van het gezin, buitensporig zijn ».

B.4.1. Tijdens de parlementaire voorbereiding werd de vraag gesteld of in artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek al dan niet een bepaling diende te worden opgenomen over het lot van de huur bij echtscheiding of bij scheiding van tafel en bed. Daarop werd geantwoord :

« De Subcommissie meent dat de toekenning van het recht op de huur, hetzij voorlopig gedurende het geding, hetzij voorgoed na het vonnis, thuishoort in het kader van de voorlopige maatregelen die volgens artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek genomen kunnen worden door de voorzitter van de rechtbank, of deel uitmaakt van de vereffening van het huwelijksvermogensstelsel.

Het heeft dus geen nut daar iets over te zeggen in dit ontwerp. Daarentegen is het wel noodzakelijk te voorzien in de procedure die moet worden gevolgd in geval van geschil tussen de echtgenoten omtrent de uitoefening van hun gemeenschappelijk recht op de huur » (*ibid.*, p. 36).

Met betrekking tot een feitelijke scheiding vermeldt de parlementaire voorbereiding :

« Een ander lid stelt de vraag of de bescherming van de gezinswoning blijft gelden wanneer er geen gezin meer is, bv. in geval van feitelijke scheiding. Daarop wordt geantwoord dat in zulk geval vooreerst toepassing kan gemaakt worden van het nieuwe artikel 223.

Na het scherper stellen van de vraag, nl. of er nog een gezinswoning is wanneer bv. één van de echtgenoten er uit trekt, is de Commissie van oordeel dat in dat geval de gezinswoning tot nader order blijft bestaan.

Anders zou een echtgenoot van de feitelijke scheiding gebruik kunnen maken om de gezinswoning te vervreemden.

Veelal zal na verloop van tijd hetzij een regeling worden getroffen op grond van artikel 223 B.W. (waarbij dan b.v. een verbod van vervreemding kan worden opgelegd), hetzij een vordering tot scheiding worden ingesteld » (*Parl. St.*, Kamer, 1975-1976, nr. 869/3, p. 7).

B.4.2. Vermits artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek dient te worden beschouwd, zoals blijkt uit de in B.3.1 aangehaalde parlementaire voorbereiding, als een beperking die « het huwelijk » stelt aan het recht op vrije beschikking van de echtgenoten, geldt het in paragraaf 2 van dat artikel vervatte vermoeden in beginsel zolang het huwelijk duurt. Uit de in B.4.1 aangehaalde parlementaire voorbereiding blijkt, enerzijds, dat de bescherming van de voornaamste gezinswoning in beginsel ook geldt bij een feitelijke scheiding, en anderzijds,

dat de wetgever met die bepaling op geen enkele wijze de rechtstoestand van de echtgenoten na het huwelijk heeft willen regelen.

B.5. De bewoordingen van de in het geding zijnde bepaling, alsmede de parlementaire voorbereiding, doen ook ervan blijken dat de wetgever met die bepaling enkel « het recht op de huur » van de voornaamste gezinswoning tijdens de duur van het huwelijk heeft willen regelen en bijgevolg niet de huurverbintenissen die na de ontbinding van het huwelijk op de uit de echt gescheiden echtgenoten rusten, naargelang de huurovereenkomst werd gesloten met een van beide of met beide uit de echt gescheiden echtgenoten.

B.6. Het in de prejudiciële vraag beoogde verschil in behandeling heeft betrekking op de huurverbintenissen van de uit de echt gescheiden echtgenoten, en is bijgevolg vreemd aan artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, in de in B.5 vermelde interpretatie, zodat de prejudiciële vraag geen antwoord behoeft.

B.7.1. Indien de in het geding zijnde bepaling niettemin wordt geïnterpreteerd in die zin dat zij ook de verbintenissen van de echtgenoten regelt, wordt het in de prejudiciële vraag beoogde verschil in behandeling redelijkerwijze verantwoord door de wezenlijk verschillende juridische situatie waarin beide - in de prejudiciële vraag bedoelde - categorieën zich bevinden.

Wanneer beide echtgenoten een huurovereenkomst ondertekenen, blijft elk van hen na de echtscheiding door die overeenkomst gebonden zolang ze niet overeenkomstig de ter zake geldende regels wordt beëindigd. De echtgenoot die de gezinswoning vrijwillig verlaat of moet verlaten, is dus ertoe gehouden de verplichtingen van de woninghuurovereenkomst ten opzichte van de verhuurder na te leven, zolang hij zich ten opzichte van die laatste niet van die verplichtingen heeft bevrijd.

Wanneer een huurovereenkomst slechts door een van de echtgenoten is ondertekend, wordt de andere echtgenoot op grond van de in het geding zijnde bepaling wettelijke medehuurder, zij het slechts tijdens de duur van het huwelijk en zolang de desbetreffende woning kan worden gekwalificeerd als « voornaamste gezinswoning ». De echtgenoot die de huurovereenkomst niet heeft ondertekend, verliest na de echtscheiding het statuut van wettelijke medehuurder, maar dit betekent niet dat hij niet meer zou kunnen worden

aangesproken om zijn huurverbintenissen betreffende de gezinswoning na te komen, zij het slechts in zoverre het gaat om verbintenissen die verband houden met de periode waarin de echtgenoten waren gehuwd en waarin die woning kon worden gekwalificeerd als « voornaamste gezinswoning ».

B.7.2. Noch uit de bewoordingen van de prejudiciële vraag, noch uit de verwijzingsbeslissing kan worden afgeleid in welke zin de in het geding zijnde bepaling onbestaanbaar zou zijn met artikel 23 van de Grondwet. In zoverre de verwijzende rechter het in artikel 23, derde lid, 3°, van de Grondwet gewaarborgde recht op behoorlijke huisvesting zou hebben beoogd, doet de in het geding zijnde bepaling, in de in B.7.1 aangehaalde interpretatie ervan, op geen enkele wijze afbreuk aan dat recht.

B.8. In de in B.7.1 aangehaalde interpretatie van de in het geding zijnde bepaling, dient de prejudiciële vraag ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 215, § 2, van het Burgerlijk Wetboek schendt de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 12 mei 2011.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt